

ایسے را خرید زومی رفت۔ یاران آمدن تا دلا سایش
 کشند و دیدند سجدہ افتادہ ہمگیوید **حَمْدًا لِلَّهِ وَشُكْرًا لِلَّهِ** +
 گفتند ای یار! اینچہ جے شکر تہ؟ گفت جاے
 شکر ہمیت کہ سر شپش سوار بنو دم ورنہ خود ہم
 بزومی میرستم +

لطیفہ ۲۹

شخصے پیش بادشاہی رفت۔ وگفت۔ ای ملک!
 وحی خدا بر من آید۔ بر رسالتہم ایمان آر + وزیر گفت
 معجزہ ات چہ باشد؟ گفت ہرچہ میخواستہی + وزیر
 قتل و سواسی را بر ہم کردہ پیش گزارشت تا واکند +
 گفت ای ملک! انصافم برتست کہ دعویٰ پیگیری
 کردہ ام۔ نہ دعویٰ آہنگری +

۱۔ قتل و سواسی را بعد کا قتل یا گور کہ دھندا ۱۲

لطیفہ ۱۲

روستانی بہتر افتادہ بروکان قنادی گزشتہ + وہ
 نقلہا سی بوقلمون بہ طبقہا کے گوناگون چیدہ + دل
 از دست بدر رفت۔ چنگے زووشتی برگرفت + قناد
 بانگ زد کہ بشدار۔ استادم + غریب زاری کرو۔
 کہ رحم آر۔ تازہ دامادم بہ عروسیم و ہم + قناد تا بدرست
 کہ دستش گیر دروستا سبک بدبان انداخت۔ و
 گفت اینک نہ ازمانہ از شما +

لطیفہ ۱۳

درویشے کفانہ اندک دشت و عیال بسیار + ہمسایہ تو
 کرو۔ ز نشر خواست کہ تعزیت رود + درویش گفت

۱۔ قناد حلوائی کو کہتے ہیں، اسے بھٹ منہ میں ڈال نکال گیا، اسے ایک کے لفظ سنی ہیں۔
 ۲۔ مگر اہل زبان ایسے موقع پر بھی برتتے ہیں جیسے ہم کہتے ہیں کہ اسے لو۔ نہ چارا
 ہوا نہ تیار ہوا۔ یعنی نہ ہمارے کام آیا نہ تمہارے کام آیا +

بڑے اطفال چیرے سامان کروہ کہ میروی؟ گفت
 نہ درخانہ آروست - نہ بیزم - سامان چه کنم؟ گفت
 پس تعزیت بخا مات تو کجا میروی؟

طیفة ۳۲

ظریفی سر راہ میگزشت بہ شخصی از بام افتاد - و بر سرش آمد
 کہ بگردن این آسیب سخت رسید بہ برداشتند و بخانہ آروند
 یاران بعبادت آمدند - و احوال پرسیدند کہ گفت جالی
 ازین شگفت تر چه باشد؟ کہ دیگری از بام افتد و گردن بشکند

طیفة ۳۳

دستقانی پیش پادشاہی آمدہ عرض دادی بدستش داد بہ
 ملک مصروف کار بود - کاغذ را کم کرد - و سر بزبان خواستند
 تا بیرونش کنند کہ گفت - امی ملک! دادم بدہ -

کہ جفا بر من رفتہ ہو گفت و آوت نماند ہزار نالیہ گفت
 بکہ دادی کہ نماند ہ ملک راول ہر دو آمد۔ متوجہ حالش
 گردید۔ و بدادش رسانید ہ

لطیفہ ۳۴

صاحب دلی از افلاس بر طیقت شد ہ پیش من سے آمد و
 سوال کرد ہ منم گفت ہرچہ میدہم تا فرزد کوران کردہ ام ہ
 صاحب دل را تیر جوانی بر دل آمد۔ گفت کوز حقیقت منم کہ
 از منم حقیقی رو بر تانستم۔ و بر در محتاج آدم۔ جامہ بز خود
 درید۔ و سر بصر کشید ہ

لطیفہ ۳۵

ظریفی بخانہ عابدی بہمان شد۔ وید کہ تیر ہاے سقف
 بوسیدہ آید۔ و از غایت کھنگی دم بدم آواز میکنند ہ

۱۔ بیان ادسی وہی عرضی ہا دہے ہا کہ تیر جوانی تیر اندازدن کی اصطلاح میں اس تیر کو
 دین جبہ ارادہ نشانہ کرد ہا آسمان ہوا میں بھنگین ہا کہ تیر سقف حجت کی کڑی کو کہتی ہیں ہ

گفت برای خدا جای دیگرم میر۔ نہ کہ خانہ بر سرم افتد *
 گفت مترس کہ ذکر تسبیح ہیکنند * گفت ترسم از ذکر تسبیح
 حالتے رو دہد کہ برقص برآیند و سجدہ و رآیند *

لطیفہ ۳۷

دلّاکِ رازبانِ ظرافتِ ازان تیز تر بود کہ تنغیس را دم
 خون ریز بہ منعمی خواستش تا سر برآشد۔ قضا را دوست
 دلّاکِ خطا کرو کہ سروی محب روح گردید * خواجہ پیرایہ
 برآورد کہ اسے بے سبز اسرم را بریدے * گفت
 تن زنی کہ سر بریدہ حرف نمیزند *

لطیفہ ۳۸

جمعہ و دواعِ رمضان مردم مسجد گرد آمدند۔ واعظ مسجد را
 دیدند گریہ میکنند و میمالد۔ آہ اسے ماہ رمضان !

۱۔ یعنی ایسا ہنوک گھر بچھیر آڑھے ۲۔ کہ دلاک جسو ہندوستان میں حجام یا نالی کہتے ہیں
 ۳۔ یعنی حجام کا استراہ ۴۔ تن زن یعنی چپ رہ ۵۔

ندامت خوشنود رفتی یانہ * ظریفی از میان برخاست و
گفت ای واعظ! اول تنگ میباش که ہر سال خوشنود
رفتم - و امسال همچنان * گفت از کجاست کہ میگوئی؟
گفت اگر خوشنود رفتی بزنگشتی *

طیبتہ ۳۸

بارون رشید را گویند - روزی بشار میرفت بہ ہول اوانا
راوید سنگریزہ ہای بسیار پیش گزشتہ می شمارد * خلیفہ
گفت یا بہول! مگر دیوانگان شہر را می شماری؟ گفت
دیوانگان بشمارند عاقلان را می شمارم کہ معدود
چندانند * خلیفہ حیران ماند و خندان در گزشت *

طیبتہ ۳۹

مریضے را پیش طبیبے بردند - فصدش کرد - و خون

۱۰۰ بنی عباس میں ایک شخص تھا کہ زمانہ ناموافق دیکھ کر نورانی تین دوپانہ پن میں ال دیا تھا ۱۰۰

چندان گرفت کہ خونش بخت بہ خوشیانش از غم و غصہ
 برآشفتند و گفتند۔ اسی خونریزی بے ہنر اور اللہ کے بے گناہ
 کشتی بہ گفت اسی نابعدان بے بصر! خب ہزارید اگر
 قصدش نیکر و مکارش بجا میکشید بہ

لطیفہ ۱۱

زند می پیش پارسائی آمد۔ و از گناہان خود توبہ اظہار کرد بہ
 پارسا بظمتش گفت اسی یار! اکنون کہ توفیق الہی رفیق
 شدہ۔ طریق ریاضت پیش گیر۔ تا در حالت معصیت
 ہر چیز برتن افزودہ بعبادت الہی بجا بد بہ بہان عت
 رفت۔ و در پیش را پاک ستور بہ گفتند چرا بہ گفت این ہم
 بمعصیت رستہ بود بہ

لطیفہ ۱۲

۱۲ یعنی گہگاری کی حالت میں جتنا تونے بدن فریہ کیا ہے اُسے عبادت کی منت سوز دیکھ کر

قلاسی چنان بد معاملت کیے افساد کہ قاضی شہر از فصل مقدمتہ
 بجان آمد و فرمود تا خرسوارش کردہ جازرینتہ کہ
 بیچکس داد و گرفتہ نکند۔ و مزد و خرکش ہم بخودش
 تاوان و با بجلہ تمام روزش تشہیر کردند۔ تا شام بخانہ
 رسانیدند و خرکش مزد خواست و گفت امی خرمقیل با
 تمام روز ہمیا ہم جازرومی کہ کس باسن معاملت نکند۔
 باز مزد از من میخوای و

لطیفہ ۴۴

اہلے راخرمی در کاروان گم شد۔ بکار خودش ہشیار
 بود و خرید گیرا گرفت۔ بارکش انداختہ کشید۔ و
 آورد و صاحبش و دیدہ آمد۔ و غوغا بنیاد کرد و

۱۔ قلاس بی نام ذنگ آدمی کہ جس کی پیرا او کسی بات کی حیا نہوے یعنی اُسو بی جا ملگی
 اور نادہنگ کی عادت بگئی ۲۔ اٹھ جازرون منادی کرند جسے ہندوستان میں دھندہ دراکتے
 ہیں ۳۔ یعنی گدھی ۴۔ لاج شخص گدھی لادتا ہے ۵۔ اٹھ فل پچانا شروع کیا ۶۔

مردم گرو آمدند۔ ابلہ فریاد ہمیں کرو کہ خرا از من ست *
 صاحبش گفت اسی یاران! انصافم بر شماست کہ اگر خرا
 از آن این بود پس خود مینید کہ این با چه خراست * ابلہ ستر آہ
 شد و گفت خیر از آن من ہم چند آن خرا نبود *

لطیفہ ۴۳

سادہ و درنگ علیٰ بھفل قاضی آمد * از آنجا کہ ظاہر انسان
 لباس ست۔ قاضی بہ تعظیم برخاست۔ و سادہ و برابر و سادہ
 خود جا واد * چون سکونی بسیار و زید و تادیر خاموش
 نشست۔ قاضی را گمان فضلش مقین نزدیکتر شد۔
 آخر گفت۔ کہ چیزے بفرمائید * گفت صائم
 روزہ کے افطار کند * گفت وقت یکہ آفتاب
 غروب شود * گفت۔ اگر تا نیم شب غروب نشود *

۱۔ اہل زبان ادھر کو باجوہ کہتے ہیں، اہل عربی کچھ ایسا بہت کہہ جاتے تھے، اہل سادہ یا سادہ لوح
 ہوتے کہتے ہیں، اہل علم کی طرح عالموں کا لباس سبب نہیں ہونے تھا، ۲۔

قاضی را خندہ گرفت۔ وگفت معاف دارید کہ۔ اول مسئلہ

غلط کروم *

لطیفہ ۲۴

پادشاہی بشکار میرفت * آزاوہ را وید۔ سگے پہ پہلو

بستہ۔ و خود شش خرم نشسته * وزیر را گفت۔ بیا کہ

ولی بدیوانہ خوش کنیم! گفت نہ کہ بے ادبی کن *
گفت باکی نیست * پیش رفت۔ وگفت امی آزاو!

سگت خوبترت۔ یا خودت * گفت تیر بان شاہ!

سگ ز بہار از فرمان این گدا سر نہا بد۔ پس شاہ و گدا

اگر خدا را فرمان بریم۔ از سگ بہتریم۔ ورنہ

سگ از ہر دو بہتر *

سگ از ہر دو بہتر *

لطیفہ ۲۵

اے پہلا مسئلہ وہی کہ تمہاری عالمانہ تعظیم کی، اس کے ایسا نہ ہو کہ بے ادبی کرے ۱۲

روستانی بشہر آمدہ از بازار قنادی گزشت * وید طبقہاے
 فراوان گزاشتہ۔ وبالوان حلوا انباشتہ اند * دل
 از آتش حرص بیاب شد۔ و دہن پر آب * نقدی از
 کیسہ داد۔ و قدری برگرفت * چون لذت در یافت
 از خود برفت۔ و گفت خوشا بحال امرائے شہر کہ ہر دو
 جانب بستر تودہ تودہ حلوا گزارند۔ و بہر پہلو کہ رو آرند
 خود را در شکر یابند *

لطیفہ ۴۶

کہ یادہ در حلقہ یاران نشستہ بود۔ و از مہارت نجوم
 لافہا میزد کہ تیر قضا را خطا باشد۔ مگر حکم را خطانے۔
 و ما درم از من ماہر ترست * گفتند بارے امتحان
 کردی * گفت آری۔ بلکہ بصد بار * گفتند آخر

لے بازار قنادیے حلوائیوں کا بازار * کہ یادہ یہودہ گو ۱۲

چہ طور ہر گھنٹہ ہر گاہ ابر آید۔ من گویم خواہد بارید۔
 ماورم گوید نخواہد بارید۔ البتہ آن شود کہ من میگویم۔
 یا آن شود کہ ماورم گوید۔

لطیفہ ۳۸

چون تیمور گورگان بگورستان آسود۔ پسر در ایوان خسرو کے
 رونق افزود۔ مسجد کے خراب ہوو۔ ہمیشہ فرمان کرو
 فرمانبران و دیدند۔ تا کہند دیوار ہارا اڑیا و آرنند و از
 سر بر آرنند۔ ظریفی بگزشت۔ و غبار بیماری دیدہ
 پر سید۔ اینچہ آفت ہ کہ موجب مخالفت ہ گفتند
 دیوار ہای مسجد را خراب میکنند۔ گفت پدربندگان خدا را
 خانہ ویران میگرد۔ پرخانہ خدا را ہم نگزاشت۔

لطیفہ ۳۸

۱۲ یعنی نئے سرے سے دیواریں اٹھائیں ۱۲

جہودی مسلمان شد پختب گفت مبارکت باد۔ اکنون
 چنانی کہ از عدم بوجود آمدی + بعد از ششماہ بمساکانش
 گرفتند۔ و پیش محتسب آوردند کہ نماز نیکزاروہ گفت۔
 مرد کہ با چرا نماز نکنی؟ گفت چون مسلمان شدم
 نگفتی کہ۔ اکنون از ما در بوجود آمدی؟ ہنوزم ششماہ
 بر آن رفته۔ وہا نا بر شش ماہہ آدمی زادویچ ملت
 تکلیف نماز رواندہ شتہ +

لطیفہ ۴۹

قلاشی پیش منعمی آمد کہ قباحت نجش را حسن ظرافت
 پوشیدہ بود + گفت۔ ایخواجہ! مرا ترا پدر آدمست۔
 و مادر خوا۔ پس ہدیگر برادر شدیم۔ تو در نعیم نعمت باشی۔
 و من بدین قلاشی! حصہ برادرانہ برآر۔ تا از بلا سے

لہ یعنی ابگناہ سرباک ہی، لہ کہ نعیم خیر کے لیے ہے۔ یعنی یہ کہ لہ شخص، لہ

گدائی برآیم پرخیل غلام را اشارت کرو کہ یک پل سیاہ
 بدہ پگفت اسی عجب! حق برادر بخش نابرابر! حواجہ گفت
 و م مزن اگر دیگر برادران خبر یابند این ہم نیابی *

لطیفہ ۵

شخصے پیش قاضی آمد و دعویٰ خواست * قاضی شاہ طلبید
 گواہی آمد کہ باہر لگوئی مردہ شوئی پیشہ داشت *
 قاضی پرسید کہ از مسائل شرح خبر داری؟ گفت
 بہرچہ شرح نتوان کرو پگفت قرآن میدانی؟ گفت
 * وہ قرأت پگفت ہر گاہ مردہ شوئی - و کفن کروہ
 بتابوت نہی چہ گوئی؟ گفت ہمیکویم - اسے مرحوم!
 خوشا بحالت کہ قضا کردی - و جان برومی تا پیش
 قاضیت نباید رفتن و گواہی نشاید وادون *

۱۲ یعنی کسی مقدمہ میں دعویٰ پیش کیا، اسے بے انتہا مسائل شریعت کے جانتا ہوں ۱۲
 ۱۲ کہ اصل میں سات قرآئین ہیں آتے کہ کہا کہ میں اصل سے بھی زیادہ جانتا ہوں ۱۲

لطیفه ۵

پادشاهی گورستان گزشت - دیوانه بنظر آمد + گفتند که
 همین جا میماند و خوش میگذراند + ملک پرسید که چرا بشهر
 نیایی؟ گفت آنانکه شهرند کجا روند؟ گفت همین جا آید +
 گفت پس شهر همین باشد + ملک گفت ای دیوانه حرف
 عاقلانه گفتی + گفت خیر - اگر عاقل بودمی البته فانی را
 بر باقی اختیار کردمی همچو تو + ملک را سخنش درویش
 از سر ملک برخاست - و به ملکوت روانها و +

لطیفه ۴

و او خواهی پیش پادشاهی آمد - و عرض حال کرد - بجالش
 نپرداخت + باز گفت - روی توجه نیافت - زار مالید
 و تکرار مقصد کرد + ملک بهم برآمد و گفت خانه خراب است
 و در مرا از مشیم نمی بری؟ گفت خانه خود بر باد رفت -

سر توئی۔ ورو کجا برم * ملک از خورش موثر آمد۔ بد او س
رسید۔ و از تنگاریش انتقام کشید *

لطیفہ نم ۵

سلطان محمود را گویند بر خط یہی چشم گرفت۔ اشارت کرد
تا بچوب معیلاش شلاق کند * غلامان بی چوب ویدند۔
خط لطف را در برم * ووزرا نوشتانڈہ بودند۔ و جمع بی شت سرش
استادہ * گفت ای غلامان ای بیکار مباحثید۔ تا چوب
معیلان آید شما بہ سیلے وشت کار گیرید۔ کہ دل سلطان
نوشنود شود * ملک بجنید و خطایش عفو کرد *

لطیفہ نم ۵

شخصے غلام را در تارمانا کڈ از بازار آرو * غلام کڈ
گرفت اما گشتش پاک خورد۔ و استخوان برہنہ را بنان
بویچیدہ خانہ آرو * خواجہ چون بکشاو۔ استخوان خالی یافت *

گفت ای کورنک! عجب کڈ آوری کہ چشم ندارد!
گفت گو سپند کور بود؟ گفت گوشش کجاست؟ گفت
کر بود؟ گفت زبان کجاست؟ گفت گنگ بود؟ گفت
منغزش کجاست؟ گفت معلم گو سپندان بود۔ منغزش
بر کو دکان شان خالی کرد؟

لطیفہ ۵۵

شاعری پیش طیبی آمد۔ وگفت در ما تم کن کہ درون سنج ایم
چیزی می بچد و نمی برآید؟ طیب گفت مگر درین نزدیکی
گوہری از سخن سفتی کہ بدگیری نگفتی؟ گفت آری؟ گفت
پس ہم اورا بخوان؟ شاعر بخواند؟ گفت دیگرے
واری؟ گفت البتہ کی؟ گفت ہم بخوان؟ شاعر
این را ہم ادا کرد؟ گفت چینی باقیست؟
گفت یک مصراع و بس؟ گفت زہار کہ بگزاری۔

شاعر اور اہم خالی کرو پو لطیب گفت اکون مشا و برو
 ہمین بود کہ سمینہ ات می چید

طیبہ ۵۶

شخصے بزشت روی چنان تصف بود کہ یوسف میسدم
 بخو برونی بہ نئی پیش و سے آمد و گفت ای مرد با عا
 وارم۔ اگر منت نہی پو گفت سر پر ششم پو گفت تا ہر ناز
 بیامی من آسی ہ چون رفت بہ کان نقاشی برو و گفت
 اینجا نشین۔ ہمین گفته بگراشت و خند ان بگشت پو
 سا و حیران بماند تا چ نقاشیت کہ نگار بستہ ہ آخر
 نقاش را پرسید پو گفت بدتہاست کہ زن ہن میگفت
 صورت شیطان بر آ من نقش کن میگفتم چنان نقشے
 کشتم ہ کہ ندیدہ باشتم پو گفت پیر خود شانسے

۱۵ یعنی یہ بات کہ عورت اسے لائی اور چھوڑ کر چلی گئی یہ ایسا معاملہ تھا ۱۲

برایت می آرم۔ تا امر وز ترا آورد و این جانثاند *

لطیفہ ۵

شب وزومی بخانہ فلاشی رفتی صبح نیافت مگر انبارے
سفید و گوشہ تافت * دانست کہ آردست * دستار خود
در صحن خانہ پہن انداخت۔ و درون رفت تا بیرون آرد *
خانہ خدا بیدار بود۔ دستار را در روبرو بکین نشست *
وزو کہ انبار را دست کرد و گروہ آہک بود۔ تر آمد و بید آمد۔
دید کہ دستار ہم نماندہ۔ سر بر بندہ پا برداشت تا جان
بیرون برد * صاحب خانہ فریاد پر کشید کہ وز دست بگیرد *
وزو دل سوختہ برگشت و گفت خانہ آباد ! براسے خدا
خوت انصاف وہ کہ وزد کیت توئی یا من ؟

شب و زجرات کو چوری کرے، اسے فلاشی بے نام و ننگ مفس آدمی کہ جس کو کسی کام کا
عیب اور کسی بات کی پرمانہ نہیں، اسے خانہ خدا یعنی صاحب خانہ اور اس کو بے اخلاقت
پر خدا چاہیے، اسے یعنی ہاتھ لگا یا ۱۲

لطیفہ ۵۱

خواجہ کریم النفس را کنتے بزبان بود * احولی را صیت
 سخاوتش گوش خورد * پیش آمد - و گفت - اگر اورا کے
 معین شو نعمتی را دو چندان بنیم * خواجہ را نکتہ اش
 خوش آمد - غلام را گفت وہ وہ دینار بدہ * عن غلام
 تازہ خدمت بود و از عادت نابلد - صد دینار حوالہ
 کرد * احوال دست و عا برداشت و گفت الہی! عمر خواجہ را
 کنتے بیش وہ - تا روزی مسکین را کنتے بیشتر وہ *
 چون بزمرہ یاران آمد - گفت اسی عجب! ہرچہ منعم را بزبان
 مراد چشم - چرا دروی حسن باشد و بحق من غیب ہ صاحبہ
 بشنید و گفت اسی سادہ! او ہم اگر بقباحت زبان الود
 بدست ندادہ و شنام خوردی و بلامی صد ملام -

ہانا آنچه موجب دست سخاوت نہ نکنت ۛ

تصیح ۵۹

کیسی را پریم موزنین فارس نقل کنت نہ کہ سکندرا
 یک چشم سیاہ بود دیگرے ازرق نیز گویند یک
 دیدہ اش بالا دیدے و دیگرش بریرہ چگونہ باشد ؟
 کہ میزان عقل برابر نیاید ۛ گفت آری الفاظ ہمبند
 آتا دیدہ معنی نظر دیگر وارد یعنی چنانچہ عادت مردم
 صورتانست کہ بیک صورت چشم و ختن و از رنگ
 غلافش واسو ختن ۛ سکندرا از جملہ آن نبود۔ ہا سیاہش
 سوا و حکمت برداشتی۔ و ازرقش زرق اہل شیدا
 و ریافتی ہچنان اگر نظر بالا نمودے و رنبد آن نبودے
 بلکہ چشم دیگرش را نظر بریرہ بود کہ شبیب فرار عالم

بیک ترازو کے پیمو و

لطیفہ ۶۰

سلیمان علیہ السلام را حکایت کنند کہ روزی تحت لبت
 نشسته بود در عالم عالم آفرینش صفت بستہ - پیشگان
 هجوم داد و خواہی آوردند و گفتند یا نبی اللہ! باو کہ
 عامل تحت سیما نیست مارا آفت جانیت جایگیرش
 کن تا جائے آرام گیریم بہ حضرت تامل فرمود کہ ہا یہ حیات
 عالم را چگونه بند فرماید بہ آصف برخیا را انگریست کہ
 تمہیر چیست؟ زمین خدمت بوسید و گفت
 بی حضور می طرفین فصل و عومی صورت نہ بندد - البتہ
 ہوارا باستی طلب کرد - تا جوابش چہ باشد؟ صدو
 امرش ہان بود و حضورش ہان - ہمین کہ باو آمد

۱۲ حضرت سلیمان کے وزیر کا نام ہے

ويدند پشيمان بهتر رفته بودند.

لطيفه ۶۱

روستمانى پسر با ناني سپرد و گفت از هر علمش با حجب
 کن. به چون سانس پسر آرد. پسر سر با نيد پيدا کرد.
 و جهان رو نهي بر سيد چيز گرفتى؟ پسر چنين علوم را
 نام برد که درين استعداوى دريافته ام. گفت ملايت
 علم عربى هم تعليم کرده؟ گفت آرى. گفت کتابت بيار
 که به مينم؟ پسر کتابى آورد و پيگشتش داد. چون واکرد
 صفحه عبارتى بر آرد نوشته بود لا اعلم. گفت همين را
 معنى کن. پسر گفت نيد انم. و جهان همين که گوش کرده
 برق خشمش گرفت. بر جيت و گوشش گرفته بکتب آورد.
 کتاب پيش ملاز و گفت سالهاست تا ما لها يم سخنورى
 دانش اينکه امروز يك لفظ بر سيم پسر هميگويد نيد انم.

لطیفہ ۶۲

سیاحی را دیدند و مغلّی شبستہ پہ نقلہا سی رنگین و ل از دست
 مردم می بیاید کہ گفتند رنگ آرائی از دیگران باشد ؟
 چیزیے از خود گیر کہ رنگین تر آید کہ گفت

نقل سے لے کر گناہ غنیمت تک تانا رشتہ و آشوبہ انداخت

کہ جهان بچھا نیان پر ہم خورد و ہوای سیا حتم و سرافشاہ
 تانا از شہری بشہری میگذشتیم و یاری بدیاری سہ گشتیم *
 روز کے رخت و رویشانہ و ربرہ - و گلہ و قلندرانہ

بر سر - گزم بنواح سہ رفتہ افشاہ - چون شام
 نزدیک بود بفرستہ نزل بوم - تا لیجا ہے را دیدم
 سر را ہے نیمہ و خرگاہے برا فرشتہ و با جمعی از ندیمان
 سر کرسی نشستہ * ستانہ گزشتیم - و قلندرانہ نعرہ
 کردم کہ دادای خاک توران زمین ! اگر خون تورج و

اور یہاں سرود شد آخر آل جنگیز و ہلا کو سب نوز باقیست
 تیموری بر آ رہ کہ بلا سی این فتنہ را از سر خود واکنیم *
 خواجہ بشنید اشارت فرمود تا پیشم برودہ بہ کور نشی بہ آداب
 شاہانہ بجا آوردم و دعا خواندم۔ گفت اسے درویش !
 چہ نام داری ؟ گفتم آزاد۔ گفت از بجائی گفتم از تیرہ خاک
 ہند۔ گفت عجب کہ دلی روشن داری ! گفتم حسن ظن
 بزرگانست * گفت چرا ترک وطن گھتی ؟ زمین خدمت بسیم
 و گفتم قربان شوم بندگان دولت جہا از ایوان دولت حرکت نہ نمود
 گفت بغزم جنگ آزمائی۔ گفتم پس کدا بطمع گدائی۔ خندید
 و گفت۔ چہ شود ؟ اگر یک مشب حریف صحبت باشی۔
 گفتم زہی سعادت * با بجلہ چون شب آمد سفرہ در کشیدند
 و برچیدند۔ پس جام لطائف را دور و اویم۔ از ہر درے